

STJEPO OBAD: STJEPAN ANTOLJAK

(U povodu 75. obljetnice života i 50. godišnjice znanstvenog rada)

Autor ove, na prvi pogled male knjižice, iz sadržaja koje saznajemo mnogo o povijesti stvaralačkog rada i aktivnosti jedne određene osobe, jeste prof. dr Stjepo Obad, profesor na Filozofskom fakultetu u Zadru. O prof. dr Stjepanu Antoljaku, o čijem životu, radu i djelu se govori u ovom dijelu pisano je i govoreno mnogo, na različitim stranama i mjestima. O njegovom stvaralačkom radu, aktivnosti, kreativnosti, upornosti i nadasve kritičkom gledanju, prilaženju stvarima, problemima i znanstvenom istraživanju, dolaženju do prave spoznaje, rečeno je i napisano mnogo, ali još uvijek ne i sve. Ne mareći za godine, provodeći dane zaslužene mirovine, profesor Antoljak ne miruje. Istražuje i stvara. Dolazi do novih saznanja kritičko-komparativnom istraživačkom metodom koju je sam gradio i izgrađivao. Knjižica predstavlja skroman dar Povjesnog društva Zadar svom dugogodišnjem članu, predsjedniku i na kraju počasnom predsjedniku, te u svom prvom dijelu govori o životu i radu profesora Stjepana Antoljaka, dok u drugom dijelu donosi bibliografiju radova ovog poznatog povjesničara, istraživača i pedagoškog radnika od 1933. do 1984. godine.

Profesor Stjepan Antoljak rođen je 1909. godine u Doboju u službeničkoj obitelji (otac je bio carinski činovnik), koja potječe iz Podravine, iz Virja. Njegov život kao i školovanje bili su vezani uz mjesto rada oca, koji je više puta morao mijenjati mjesto rada i boravka. Završivši osnovnu školu, realnu i klasičnu gimnaziju, profesor Antoljak je studij povijesti završio na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Odmah te iste 1934. godine izabran je za asistenta-dnevničara na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Za vrijeme svog istraživačkog i nastavničkog rada na fakultetima, profesor Antoljak je promijenio nekoliko središta i institucija: Zagreb, Rijeku, Zadar, Skopje i Prištinu, odnosno arhive u Rijeci i Zadru i Fakultete u Zagrebu, Zadru, Skopju i Prištini.

U vremenskom pogledu, područje njegova istraživačkog rada i djela ne mogu se ograničavati. Bavio se problematikom iz različitih perioda. U njegovim radovima obrađivana je problematika iz staroga, srednjega i no-

voga vijeka. Profesora Stjepana Antoljaka uvijek je interesirala i bila predmetom obrade povijest svih jugoslavenskih naroda i država, a naročito u srednjem vijeku. Rad na tom polju rezultirao je izdanjem djela »Izvori za historiju naroda Jugoslavije«. Na ovome mjestu se ne možemo upuštati u nabranjanja djela i područja rada, ali ipak spomenimo još neke, onako barem letimično. Govoreći o doprinosu profesora Antoljaka proučavanju povijesti makedonskog naroda, istaknimo djelo »Samuilovata država«. Govoreći o srednjovjekovnoj povijesti hrvatskog naroda, izdvojimo ovdje dva djela: »Bune pučana i seljaka« i »Pacta ili Concordia«. Pišući o povijesti jugoslavenskih naroda određenog vremenskog perioda, profesor Antoljak govori i o povijesti susjednih naroda, pojedinim događajima i povijesnim ličnostima, naročito Bugara i Albanaca. Iz hrvatske srednjovjekovne povijesti profesor Antoljak najviše govori o Dalmaciji. Piše o Istri, Dubrovniku, o Dubrovačkoj Republici, o dubrovačkim trgovcima. Govori i piše i o sjeverno hrvatskim krajevima, ali i ovdje kao i u drugim pitanjima sagledavajući te krajeve u jednom širem sklopu, u sklopu Ugarske. Dajući svoj veliki doprinos razvoju pomoćnih povjesnih znanosti, 1966. godine u Skopju izlazi djelo »Pomošni istoriski nauki«.

Osim velikih zasluga na polju znanstvenoga i istraživačkoga rada — o čemu je već tako mnogo napisano, pri završetku ovoga rada istaknimo i to da je profesor Antoljak bio vrlo cijenjen i poštovan od strane svojih studenata od kojih je zahtjevao učenje navikama samostalnoga rada, kritički pristup problemu koji se obrađuje i poznavanje šireg područja sa kojeg se problem obrađuje.

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Ljerka Albus, Darko Sačić, Mirjana Dučakijević, Magdalena Lončarić, Marina Šimek

Odgovorni urednik: Darko Sačić

Prelom: Uredništvo

Naslovna stranica: Darko Sačić

Fotografija — Davor Putar

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Za sadržaj priloga odgovaraju autori.

Nakladnik:

Gradski muzej Varaždin

Za nakladnika: Darko Sačić

Tisak: »Zrinski« Čakovec

Broj 10 — Ožujak 1987.

God. X

Naklada 800 komada

Naslovna stranica: S izložbe »40. godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«

Prijevod: Željko Grabar, Vid Lončarić, Ljerka Perči, Marina Šimek, Vesna Šimunić

GRADSKI MUZEJ VARAŽDIN
ARHEOLOŠKI ODJEL

15644